

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 64/04-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte na neverejnom zasadnutí 25. februára 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Ľ. K., B., zastúpeného advokátom JUDr. M. H., B., ktorou namietal porušenie práv podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a), b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Vyššou vojenskou prokuratúrou Trenčín v konaní sp. zn. Vv 1/03, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Ľ. K. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. decembra 2003 doručená sťažnosť aj s prílohami Ing. Ľ. K., B., (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. H., B., ktorou namietal porušenie práv podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. a), b) a c)

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v trestnom konaní vedenom proti nemu Vyššou vojenskou prokuratúrou Trenčín (ďalej len „VVP“) pod sp. zn. Vv 1/03 pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Zároveň požiadal ústavný súd, aby vyslovil porušenie označených práv a VVP uložil zaplatiť mu primerané finančné zadost'učinenie vo výške 60 000 Sk.

Porušenie uvedených práv má podľa sťažovateľa vyplývať z troch skutočností:

1) ako bývalý príslušník Slovenskej informačnej služby (ďalej len „SIS“) nebol zbavený mlčanlivosti v takom rozsahu, aby sa mohol dostatočne radiť so svojím obhajcom ohľadne uplatnenia záujmov svojej obhajoby,

2) po vznesení obvinenia (4. novembra 2003) požiadal viackrát on, resp. jeho obhajca o možnosť nahliadnuť do spisu, čo im však nebolo umožnené,

3) po vznesení obvinenia, ktoré sa týka aj porušenia niektorých interných predpisov SIS, sa nemohol viac ako jeden mesiac s nimi oboznámiť (a teda s podstatou obvinenia).

V rámci argumentácie bližšie odôvodnil predovšetkým porušenie práva na obhajobu, tiež ako súčasť práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 dohovoru (prednostnú aplikáciu dohovoru pred vnútroštátnymi zákonmi založil aj na v súčasnosti zrušenom čl. 11 ústavy) právomoc ústavného súdu a lehotu na podanie sťažnosti.

II.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak v zákone nie je ustanovené inak, pričom skúma jeho všeobecné a osobitné zákonné náležitosti, ako aj prípadné dôvody pre jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa citovaného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

2. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru: „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo... prejednaná... súdom..., ktorý rozhodne o ... oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...“

Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru: „Každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:

- a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu;
- b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;
- c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú.

3. Sťažovateľ namieta viaceré pochybenia v počiatočnom štádiu jeho trestného stíhania, ktoré mali porušiť jeho právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj právo na obhajobu [čl. 6 ods. 3 písm. a), b) a c) dohovoru] ako súčasť práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Európsky súd pre ľudské práva v poslednej dobe napr. v čiastočnom rozhodnutí o prijateľnosti sťažnosti z 27. mája 2003 vo veci Jaroslav Wedler v. Poľsko (No. 44115/98) pripomenul: „... garancie čl. 6 ods. 3 treba považovať za súčasť všeobecného pojmu práva na spravodlivé konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru. Navyiac, spravodlivosť trestného konania musí byť preskúmaná na základe konania ako celku ... súdne konanie v súčasnosti ešte ani nezačalo, sťažovateľ ešte ani nebol uznaný vinným a má teda stále možnosť predložiť svoje sťažnosti pred domácimi súdmi. Bolo by teda predčasné, aby sa Súd zaoberal sťažnosťami sťažovateľa podľa čl. 6.“

Situácia sťažovateľa v tomto prípade v konaní pred ústavným súdom je analogická. Sťažovateľ žiada ústavný súd, aby na základe ním namietaných pochybení v počiatočnom štádiu jeho trestného stíhania vyslovil porušenie jeho práva na obhajobu (podľa ústavy aj dohovoru) v kontexte porušenia práva na spravodlivé súdne (trestné) konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd neskúmal správnosť tvrdení sťažovateľa, pretože aj v prípade ich opodstatnenosti existujú možnosti nápravy v priebehu trestného konania (v prípravnom alebo v súdnom konaní).

Trestné konanie je totiž od svojho začiatku až po jeho koniec proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v tomto konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu.

4. Závisí samozrejme od konkrétnych okolností toho-ktorého prípadu a namietaných práv, či možno pravidlo uvedené v predošlom odseku aplikovať. Ak to relevantné skutočnosti vyžadujú, námietky porušenia práv a slobôd treba totiž zo strany ústavného súdu posúdiť aj v priebehu trestného konania (ochrana ústavnosti vyžaduje napr. posúdenie namietaného porušenia práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy, prípadne aj práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, v súvislosti s právoplatným rozhodnutím súdu o väzbe a konaní, ktoré mu predchádzalo).

5. Keďže námietky sťažovateľa týkajúce sa porušenia jeho práva na obhajobu v kontexte práva na spravodlivé trestné konanie sú z hľadiska ústavnej ochrany predčasné, ústavný súd jeho sťažnosť odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa čl. 25 ods. 2 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. februára 2004